

רשות החשמל: מחסור באספקת חשמל לתל אביב משנת 2027

ברשות החשמל טוענים כי תוכניות הבנייה המסיביות בתל אביב מתעלמות מהצורך הדחוף להקים תחנת כוח חדשה ברידינג. במסמך שהוגש לממשלה, הרשות מזהירה כי במידה שתחנה חדשה לא תוקם, הנזק צפוי להסתכם בכ-140 מיליון שקל בשנה

[דור מרמור](#) 24.06.21, 06:57

רשות החשמל מתריעה על מחסור צפוי באספקת חשמל במטרופולין תל אביב בעוד כחמש שנים. בכירים ברשות מזהירים כי עיריית תל אביב והמדינה מקדמות כיום במרץ תוכניות ענק לבנייה של מגורים, מסחר ותעסוקה מסביב **לתחנת רידינג** בצפון מערב תל אביב, במטרה למקסם הכנסות משיווקי הקרקע ומהיטלי השבחה **מהבניינים שיקומו בשטח שדה דב** המפונה ובשכונות הסמוכות. זאת, מבלי להתחשב בצורך הדחוף בתכנון הקמת תחנת כוח חדשה ובמגבלות הבנייה שתחנה עתידית כזו מחייבת.

לדברי גורמים במערכת התכנון, "מדובר בתופעת הנימב"י ("לא בחצר האחורית שלי" - ד"ח) הכי גדולה כרגע בארץ. עיריית תל אביב סוגרת על האפשרות לשדרג את רידינג כי היא יודעת שאף אחד לא ישאיר אותה בלי חשמל. מבחינתה, שיקימו תחנות בערים אחרות ויפרסו אליה קווי הולכה יקרים ולא יעילים. היא תיהנה מהיטלי ההשבחה ומבנייה על הים, ועלויות הקמת תחנות ייצור קטנות ולא יעילות יושתו על כולם". ברשות החשמל קוראים לממשלה החדשה להשלים במהירות את תוכנית המתאר להקמת התחנה החדשה ברידינג, לכל המאוחר עד סוף השנה.

מסמך רשמי שחיברה הרשות והונח לאחרונה על שולחן הממשלה מזהיר כי הנזק והעלות הישירה לתושבי גוש דן במידה שהתחנה החדשה לא תוקם צפויים להסתכם בכ-140 מיליון שקל בשנה. גורמים ברשות הזהירו כי "גם אם מדובר בסיכון לאי-אספקה של חשמל לדקות בלבד, כשמדובר במטרופולין מרכזית כל כך ההשלכות הן דרמטיות, ודאי ברמה המשקית."

בהתאם לרפורמה מ-2018, חברת החשמל היתה אמורה למכור את אתר רידינג עד 3 ביוני 2021, על מנת שהקונה יקים במקום תחנת כוח חדשה. בפועל, בעיקר בשל חוסר הוודאות התכנונית והקושי לאשר תוכנית חדשה למתחם, ברשות מדברים על קושי של ממש למכור את התחנה. בינתיים, בסוף מאי החליטה הרשות להאריך את תוקפם של הרישיונות ברידינג הישנה עד דצמבר 2021, כדי למנוע "סיכון לעומסים חריגים על רשת החשמל".

נכון להיום, רידינג פועלת בתפוקה מאוד נמוכה. לפי נתוני הרשות, אף שהייצור בתחנה הישנה מזהם ויקר יחסית, בשנים 2017-2019 היא הופעלה כ-31% משעות השנה, רק בשל חוסר יכולת להזין למטרופולין חשמל בדרכים אחרות.

גם ברשויות התכנון מודעים לצורך בתכנון תחנת כוח חדשה במקומה של רידינג - בין השאר בשל הצורך לתת מענה לצריכה של 11 אלף מגה-וואט בנוסף לצריכה הקיימת עד שנת 2040, על רקע הבנייה המסיבית המתוכננת. באזור מקודמות תוכניות בנייה אדירות, מה

שעלול לייצר מציאות בשטח ולחסל את הסיכוי להקמת תחנה חדשה במקום. חברת החשמל הגישה בעבר התנגדות לתוכניות שהופקדו בסובב רידינג, אולם מרביתן נדחו.

ברשות החשמל מדברים על חלון הזדמנויות קריטי בין מועד השלמת תחנת הביניים עתידים ב-2022 לבין שנת 2027, "המועד שבו יידרש להעמיד פתרון חלופי לאספקת החשמל באזור תל אביב רבתי". ללא פתרון קבע, כותבים שם, "קיים סיכון לאספקת החשמל לאזור כבר מ-2027".

בעיריית תל אביב מעדיפים למצוא פתרונות שמבוססים בעיקר על הובלת החשמל ממקומות אחרים. ברשות מציינים כי להתבססות על הולכה בלבד ללא יכולת ייצור בתוך אזורי ביקוש עשויות להיות משמעותיות נוספות בשל המורכבות של הולכת חשמל ומציאת אתרים מתאימים, ואתגרים אלה מחריפים בשל התחרות הגוברת על שימושי הקרקע והתנגדויות של רשויות.

למרות החשש, בשנים הקרובות אמורות לקום כמה תחנות כוח חדשות נוספות באזור המרכז. ברשות מדגישים כי חרף העובדה שיוזמות כאלו נמצאות על שולחן מוסדות התכנון, "גם אם כל היוזמות יאושרו במרכז, עדיין יישאר פער משמעותי בין ההיצע לביקוש. בנוסף, הדבר אינו מהווה תחליף לצורך ביכולת ייצור בתוך מטרופולין תל אביב".

לפי שעה, בעיריית תל אביב העלו הצעה לספק חשמל לא באמצעות תחנת כוח, אלא באמצעות מתקני "מיקרוגנרציה" (תחנות כוח זעירות) שיחוברו ברחבי העיר. עם זאת, על פי עמדת המשרד להגנת הסביבה המתנגד לשילוב מתקנים אלו בתוך שכונות מגורים וריכוזי אוכלוסייה צפופים, נראה שהחלופה הזו אינה ישימה בהיקף ההספק הנדרש.

מעיריית תל אביב נמסר: "מיקום תחנות כוח ופריסתן אינם בתחום אחריות העירייה, אלא באחריות משרד האנרגיה ורשות החשמל. תוכניות רובע שדה דב מתואמות עם התכנון העתידי לתחנת רידינג וכבר בשלב התכנון המתארי נקבעו שטחים שבהם תהיה מגבלה לשימושים כגון מגורים ושטחי ציבור. כל התוכניות הסמוכות אושרו על ידי כל הגורמים בוועדות התכנון ועל ידי נציגים של משרד האנרגיה והגנת הסביבה".

ממינהל התכנון נמסר: "קידום תוכניות שדה דב ודרום-מערב הרצליה נעשה בתיאום מלא עם רשות החשמל. הקמת יחידות ייצור חדשות מקומה להיבחן במסגרת תכנונית נפרדת וייעודית, כפי שנעשה כיום בתוכנית המתאר הארצית לתחנות כוח ורשת החשמל, אשר תבחן את הקמת יחידות הייצור בהתאם לפרמטרים השונים (סביבתיים, כלכליים ועוד)".